

Тегиздик.
Түз сызык.
Шоола
Кесинди

Сабактын максаты:

- Тегиздик. Түз сызык. Шоола. Кесиндинин узундугу жөнүндө түшүнүк берүү менен билимдери жана билгичтиктери жалпыланат.
- Мисалдардын татаалдыгына жараша туура так чийүү үчүн алган билимдерин колдонууга үйрөнүшөт.
- Ынтымактуулукка, активдүүлүккө, чыгармачылыкка, эмгектенүүгө, топ-топ болуп иштөөгө тарбияланышат.

Тегиздик деп эмненин
элесететсиңер?

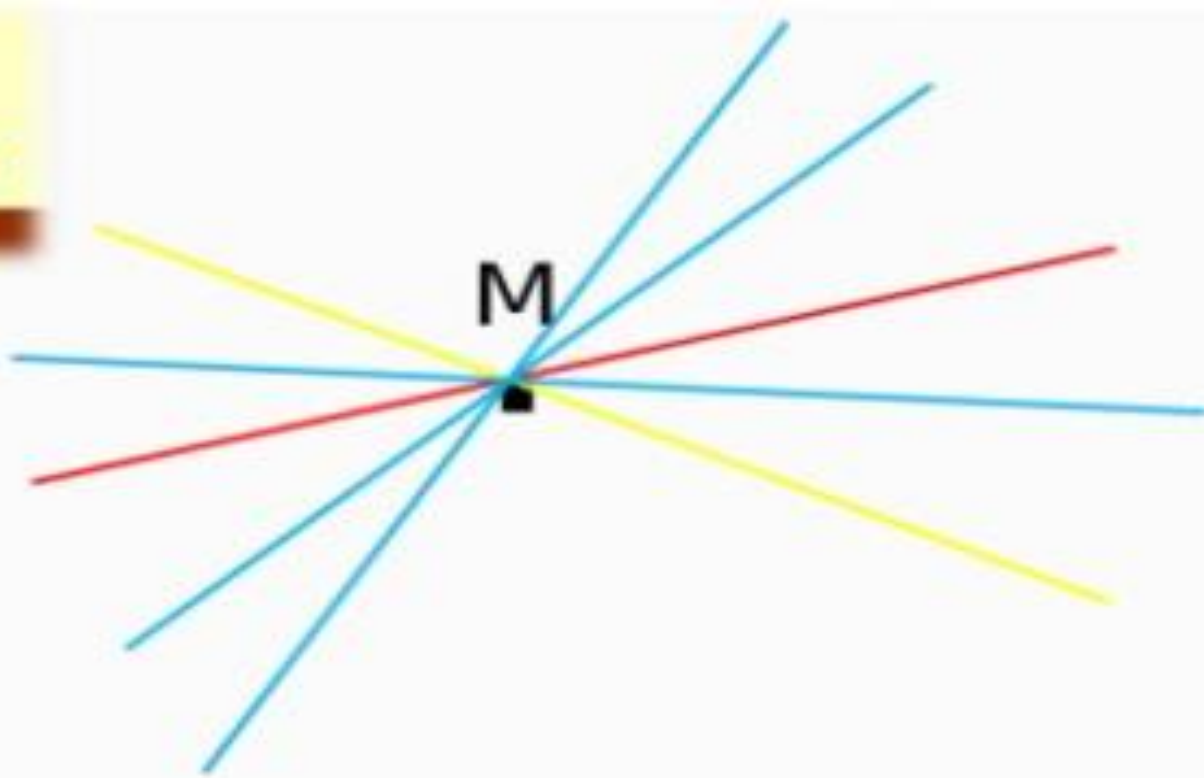
- Тегиздикке алып келүүчү мисалдар, столдун, класстык досканын, терезенин айнегин, тынч турган суунун беттерин тегизик катары элестетүүгө болот. Бирок тегиздиктин чеги жок.

№256

Дептериңерге М чекити белгилегиле.
Сызгычт пайдаланып ал чекит аркылуу
өткөн түз сызык жүргүзгүлө. М чекити
аркылуу дагы бшк түз сызык жүргүзүүгө
болобу? Канчаны?

.

№257

Дептериңерге А жана В чекиттерин белгилегиле. Алар аркылуу өтүүчү түзсызыкты сызгыч менен жүргүзгүлө. Ушул эки чекит аркылуу өтүүчү дагы бир түз сызык жүргүзгүлө. Эмнени байкадыңар?

- Тегиздикте берилген бир чекит аркылуу чексиз көп түз сызыктарды, эки чекит аркылуу бир гана түз сызык жүргүзүүгө болот

- Түз сызык чексиз көп чекиттерден турат. Ошондуктан түз сызыктан каалагандай чекитти белгилеп алууга болот. Ошол чекит аны тең экиге бөлөт. Алардын ар бири шоола деп аталат. Ар бир шоола бир жагына чектелет, экинчи жагын карай чексиз созулат. Ал эми бөлүүчү чекит шооланын башталышы деп аталат

OA жана OB карама-
каршы багытталган
же бири-бирин түз
сызыкка толуктоочу
шоолалар

OB шооласын оң багытталган,
OA шооласын терс багытталган
деп аташат

№259

Тегиздикте жатуучу бир нече
фигураларды сызгыла жана аларды
атап бергиле

Эгерде түз сызыктан С жана D эки чекит белгиленип алынса, анда ошол чекиттердин арасындагы бөлүк CD кесиндисин берет.

AB жана CD кесиндилери берилген.
AB кесиндисин CD кесиндиси менен
ченегиле. CD кесиндисин A дан
баштапудаалаш коюп чыгабыз.
Канча жолу коюлду?

- $AB=3*CD$
- Мындай учурда CD бирдик кесинди деп аталат.
- Демек, кесиндинин узундугун ченөө дегенибизал кесиндиде канча бирдик кесинди бар экендигин көрсөтүүчү санды табуу болуп эсептелет.

Бизге кайсы фигуралар тааныш?

- Түз сызык, шоола, кесинди, тик бурчтук, квадрат, айлана, тегерек, бурч, көп бурчтук тегиздикке каралат, анткени аталган фигуралар толугу менен тегиздикте жатат. Аларды жалпысынан **жалпак фигуралар** деп коюшат.

- Ал эми куб, призма, цилиндр, шар ж.б. фигуралар толугу менен тегиздикте жатышпайт. Аларды **көлөмдүү фигуралар** дейбиз.

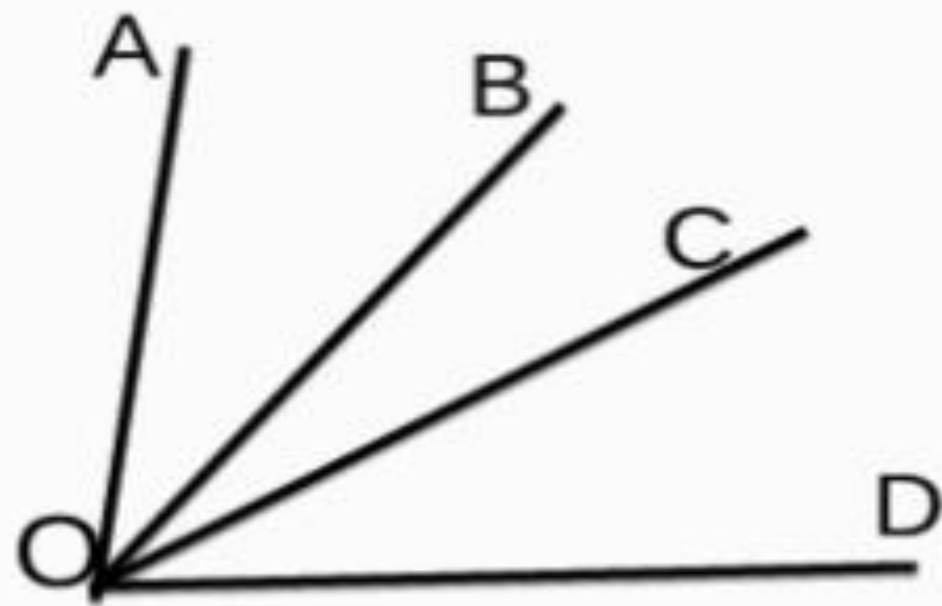
№262

10-сүрөттө бир тегиздикте жатуучу А, В, С үч чекити берилген. Ар бир эки чекит аркылүү өтүүчү түз сызыктарды сызгыла. Алардын ар бирин белгилегиле. С чекити кайсы түз сызыкта жатат (жатпайт)?

№ 264, № 266

12-СҮРӨТТӨ Башталышы

О чекити болгон
шоолалар көрсөтүлгөн.
Аларды атагыла жана
жазгыла

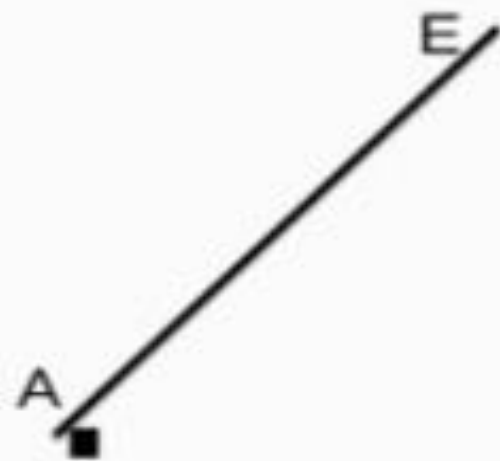
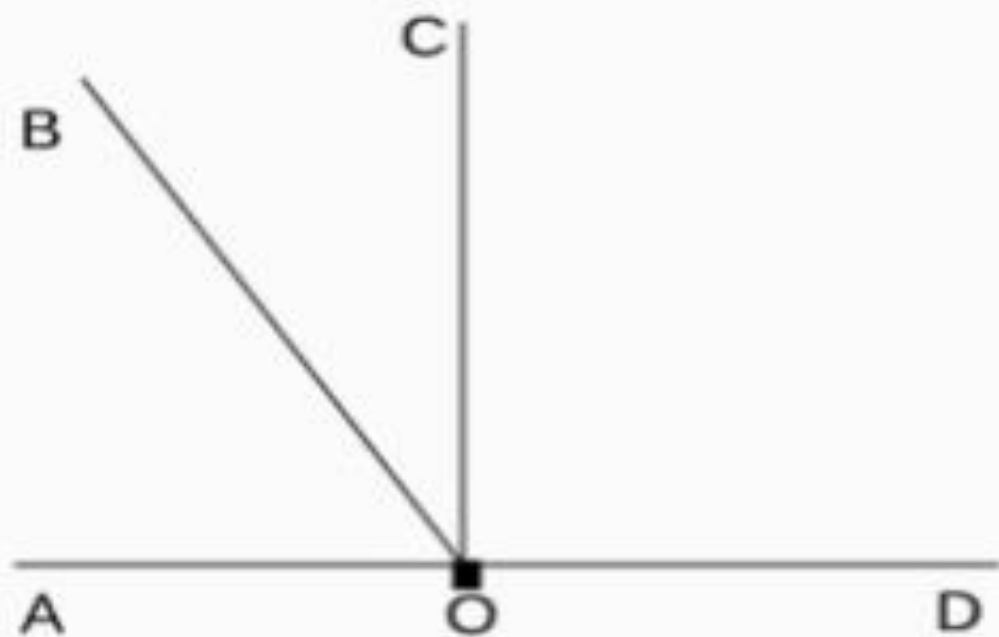
13-сүрөттү пайдаланып,
AD жана AE шоолаларын
сызгыла

№ 267, №268

13-сүрөттү пайдаланып, AD жана AE шоолаларын сызгыла

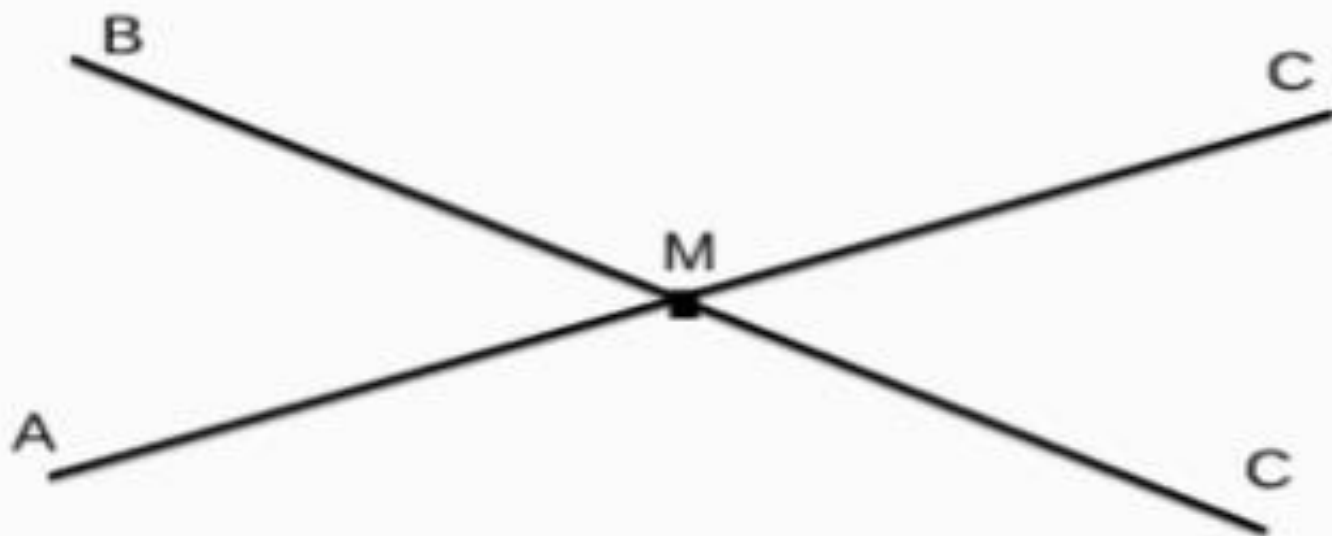
AE шооласына карама-каршы шооланы сызгыла (15-сүрөт)
Аны атагыла жана белгилегиле

№ 269

Башталышы М чекитинде жаткан
шоолаларды атагыла (16-сүрөт)
Алар кандай шоолалар

Эсептегиле

- АВ кесиндиси жана анда жатуучу С чекити берилген. $AB=7$ см, $AC=4$ см 5 мм болсо, СВ кесиндисинин узундугун тапкыла.

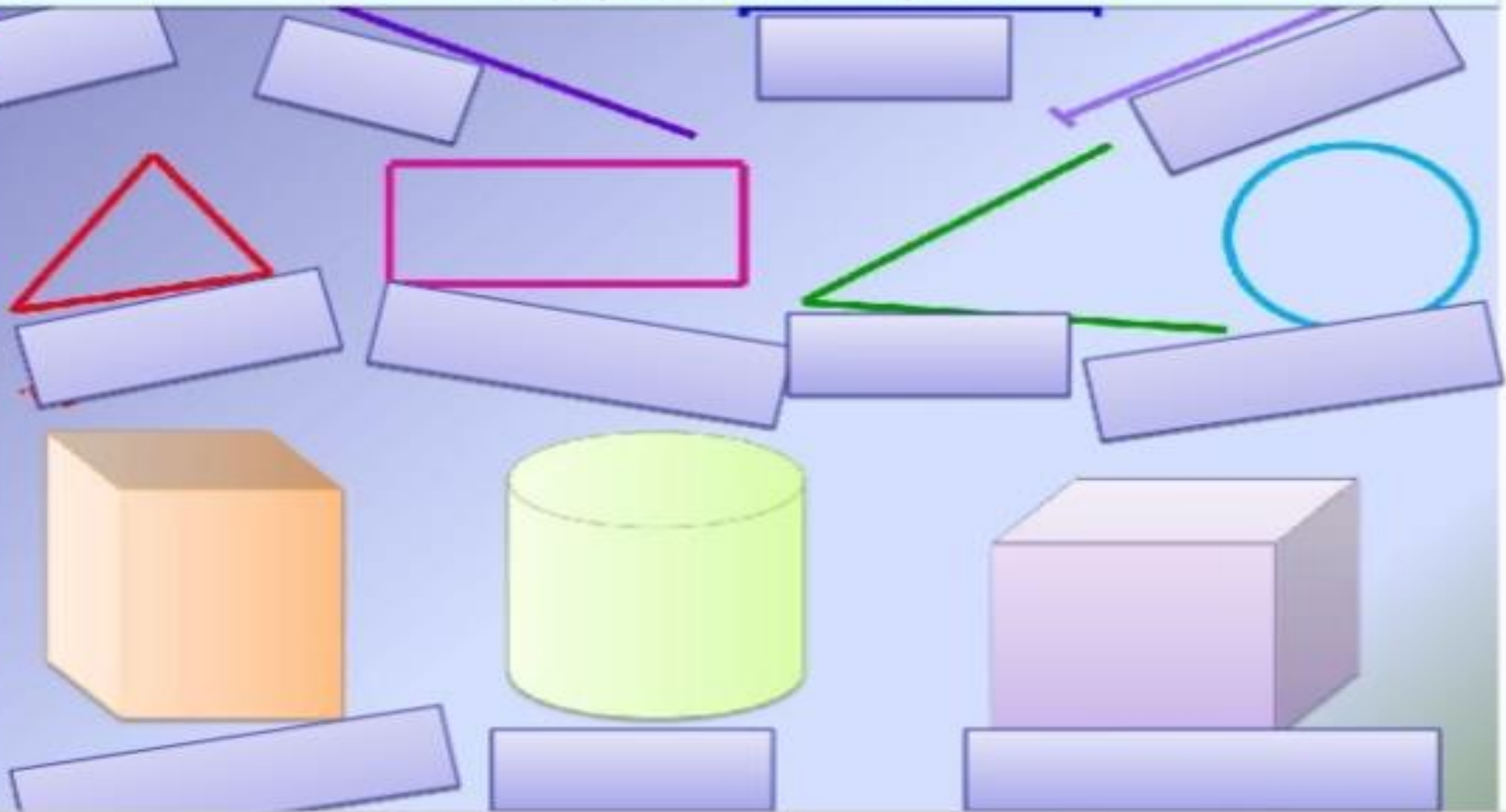
АВ жана СВ кесиндилерин салыштыргыла.

Табышмак

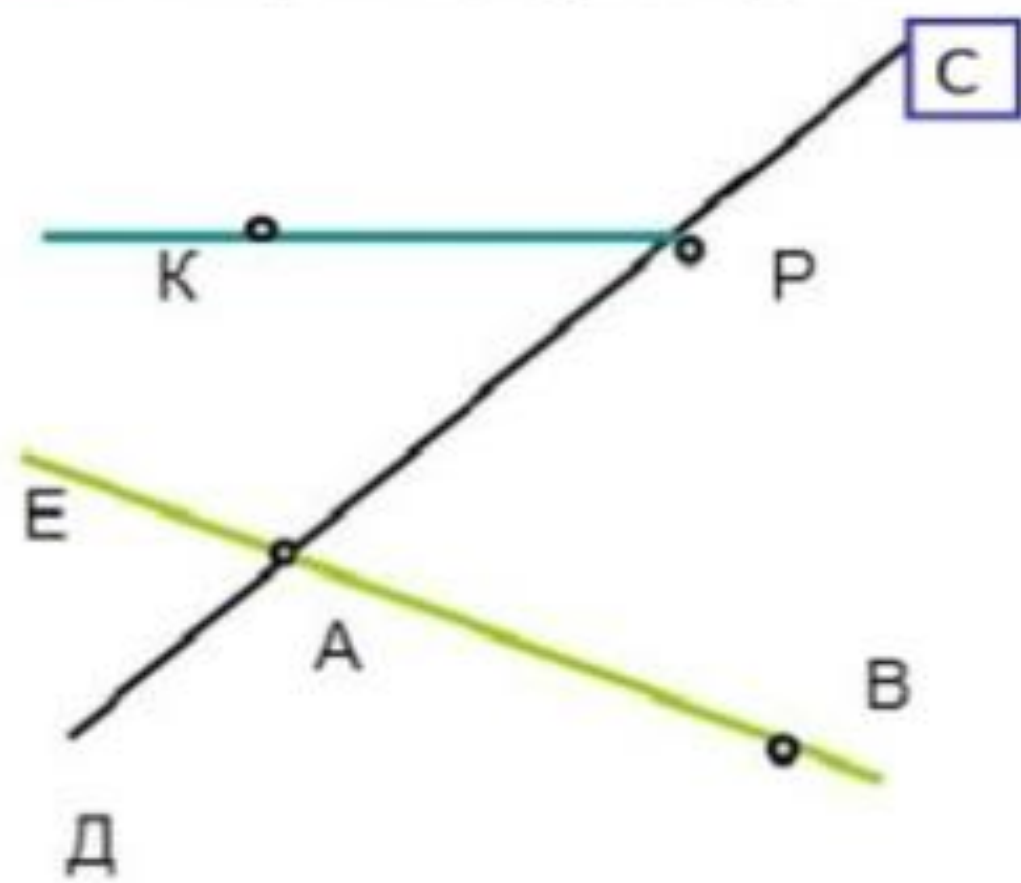
1. Башы бар, аягы жок
2. Айнектин бети
3. Башыда бар, аягыда бар
4. Башы жок, аягы жок

Кандай фигурларды көрүп
турасынар?

Түз сызык, шоола, кесиндилерди атагыла

ДС, ВЕ түз сызыгы

КР, АР, АВ кесинди
АВ, АЕ, РК, РС, АД,
АС шооласы

ДС, ВЕ түз сызыгы

КР, АР, АВ кесинди

АВ, АЕ, РК, РС, АД, АС шооласы

**Азаматсыңдар
силерге
ийгилик!**

Тапшырма

1. Эки чекит аркылуу а түз сызыгын жүргүзгүлө
2. ОС шооласын сызгыла
3. АВ жана ОЕ кесиндиси сызгыла .
5. Канча кесиндини көрүп турасың?

Конул бурганынарға
рахмат!

